

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obo/1/2022
Identifikačné číslo spisu:	7007200956
Dátum vydania rozhodnutia:	10.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7007200956.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobcu Lesné pozemkové spoločenstvo Dubová, Dubová, IČO: 17 151 473, proti žalovanému JUDr. Ing. Vladimírovi Ledeckému, Poprad, Tatranské námestie 3, správcovi konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske družstvo Dubová v konkurze, Dubová, IČO: 31 669 557, o vylúčenie nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 12Cbi/8/2007-389 z 26. mája 2021, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky m e n í rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 12Cbi/8/2007-389 z 26. mája 2021 tak, že zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske družstvo Dubová so sídlom v Dubovej, IČO: 31 669 557 sa vylučujú nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX katastrálneho územia H., Obec H. okres L. ako parcely registra „E“, a to parcela č. XXX vo výmere 21 252 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX vo výmere 26 892 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX vo výmere 4 415 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX vo výmere 70 807 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX vo výmere 6 918 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX vo výmere 1 613 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX vo výmere 9 395 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX/X vo výmere 26 721 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX vo výmere 2 570 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX vo výmere 12 711 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX vo výmere 39 275 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX. vo výmere 8 749 m², orná pôda, parcela č. XXX vo výmere 50 336 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX. vo výmere 11 972 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX. vo výmere 26 318 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX/X vo výmere 3 344 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX/X vo výmere 9 405 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX vo výmere 12 582 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX vo výmere 9 634 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX vo výmere 19 968 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX vo výmere 24 580 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX vo výmere 9 710 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX vo výmere 81 224 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX vo výmere 4 527 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX vo výmere 148 223 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX vo výmere 74 426 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX. vo výmere 33 830 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX/X vo výmere 24 135 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX/X vo výmere 73 184 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXX vo výmere 28 723 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXXX vo výmere 52 425 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXXX vo výmere 75 002 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXXX vo výmere 166 811 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXXX vo výmere 23 247 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXXX vo výmere 79 705 m², trvalý trávny porast, parcela č. XXXX vo výmere 423 255 m², trvalý

trávny porast, parcela č. XXXX vo výmere 587 380 m², trvalý trávny porast.

II. Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 26. mája 2021 č. k. 12Cbi/8/2007-389 zamietol žalobu a žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal vylúčenia nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva (ďalej aj „LV“) č. XXX, katastrálneho územia (ďalej aj „k. ú.“) H. zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske družstvo Dubová so sídlom v Dubovej, IČO: 31 669 557 (ďalej aj „úpadca“). Prvým rozsudkom z 11. novembra 2009 č. k. 12Cbi/8/2007-122 súd prvej inštancie žalobe vyhovel. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „NS SR“) uznesením z 28. februára 2011 č. k. 3Obo/11/2010-143 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a doplnenie dokazovania ohľadom otázky, na koho prešli práva k sporným nehnuteľnostiam po zániku Jednotného roľníckeho družstva (ďalej aj „JRD“) v Dubovej, resp. kto sa preukázateľne stal jeho právnym nástupcom, s poukazom na to, že v katastri nehnuteľností sú predmetné nehnuteľnosti zapísané ako vlastníctvo žalovaného, ktorý však návrh na zápis týchto nehnuteľností do katastra nehnuteľností podal až po vyhlásení konkurzu. Druhým rozsudkom z 11. októbra 2011 č. k. 12Cbi/8/2007-196 súd prvej inštancie opätovne vyhovel žalobe a predmetné nehnuteľnosti vylúčil zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu. Vychádzal zo zistenia, že LV č. XXX bol opakovane predmetom viacerých opráv zo strany Správy katastra Svidník, pričom na LV č. XXX z 29. marca 2006 je ako vlastník nehnuteľností uvedený subjekt „POLNOHOSPODARSKE Dubova, 090 14 Dubova, IČO: 00 328 251“ a ako titul nadobudnutia vlastníckeho práva je uvedené rozhodnutie OÚ Svidník odboru PPaLH č. 2000/01258-ZRPS z 13. júna 1950. Na ďalšom LV č. XXX zo dňa 3. apríla 2007 je už ako vlastník uvedený subjekt „POLNOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVO DUBOVÁ, SR, IČO: 31 669 557“ a titul nadobudnutia rozhodnutie OÚ Svidník odboru PPaLH č. 2000/01258-ZRPS z 13. júna 1950 a uznesenie 1K 503/95-68 (t. j. uznesenie o vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu z 13. novembra 2001). Táto oprava na LV č. XXX bola vykonaná na žiadosť žalovaného správcu konkurznej podstaty úpadcu (ďalej aj „správca“) z 30. januára 2006, ktorý navrhol urobiť opravu v zápise v označení vlastníka. Na základe tejto žiadosti Správa katastra Svidník vykonala opravu a ako vlastníka predmetných nehnuteľností zapísala úpadcu. Z oznámenia Katastrálneho úradu Prešov z 3. mája 2010 súd prvej inštancie zistil, že uvedený katastrálny úrad ako nadriadený orgán konštatoval porušenia zákona zo strany Správy katastra Svidník pri zmene zápisov vlastníctva na LV č. XXX k. ú. H. Správa katastra Svidník konkrétne porušila § 14 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), keď v roku 2006 vykonala opravu, ktorá bola nesprávna a zápis po vykonaní zjednodušeného registra pôvodného stavu (ďalej len „ZRPS“) tak bol vykonaný na nesprávny subjekt - úpadcu. Katastrálny úrad Prešov preto uložil Správe katastra Svidník, aby začala konanie o oprave chyby na LV č. XXX k. ú. H. podľa žiadosti žalobcu. Keďže Správa katastra Svidník nevykonala opravu chyby na LV č. XXX ani na opakovanú sťažnosť žalobcu, Katastrálny úrad Prešov listom z 19. júla 2011 uložil jej riaditeľke, aby v začatom konaní o oprave chyby konala tak, aby oprava bola vykonaná do 30 dní.

3. Na výzvu súdu prvej inštancie Správa katastra Svidník podaním zo 4. augusta 2011 oznámila, že vydala rozhodnutie o prerušení konania až do právoplatného skončenia konania vedeného na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 12Cbi/8/2007 (t. j. predmetného konania o vylučovacej žalobe). Z uvedeného je zrejmé, že Správa katastra Svidník nevykonala opravu na LV č. XXX k. ú. H. podľa pokynov Katastrálneho úradu Prešov a že zápis na LV č. XXX v časti vlastníka - „POLNOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVO DUBOVÁ, SR, IČO: 31 669 557“ (ktorým je úpadca) je

nesprávnym zápisom. Súd prvej inštancie preto konštatoval, že nemohol vychádzať zo zápisu vlastníctva úpadcu na LV č. XXX, ale vychádzal z predchádzajúcich zápisov vlastníctva k nehnuteľnostiam, zapísaných na tomto liste vlastníctva.

4. Žalovaný správca zapísal v roku 2006 do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu nehnuteľnosti evidované na LV č. XXX k. ú. H. po tom, ako dňa 30. januára 2006 požiadal Správu katastra Svidník o opravu zápisu na LV č. XXX tak, že namiesto nejasne zapísaného údaj o vlastníkovi nehnuteľností „POLNOHOSPODARSKE Dubova, 090 14 Dubova, IČO: 00 328 251“ bude ako vlastník zapísaný úpadca „POLNOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVO DUBOVÁ, SR, IČO: 31 669 557“. Takto vykonaný zápis v evidencii nehnuteľností Katastrálny úrad Prešov ako nadriadený orgán Správy katastra Svidník považoval za nesprávny. Súd preto z tohto zápisu o vlastníctve úpadcu na LV č. XXX k. ú. H. nemohol v tomto konaní vychádzať, a to napriek pokynu NS SR v zrušujúcom uznesení z 28. februára 2011, keďže skutočnosti o nesprávnom zápise na LV č. XXX vyšli najavo až po rozhodnutí NS SR. Tieto nové skutočnosti vyplývajú z listín zabezpečených súdom prvej inštancie po vydaní zrušujúceho uznesenia NS SR, ako aj z neskoršieho oznámenia „katastrálneho územia“ (správne má byť zrejme uvedené „katastrálneho úradu“ - pozn. odvolacieho súdu) z 19. júla 2011. Ďalej tieto skutočnosti vyplývajú z oznámenia Správy katastra Svidník z 24. augusta 2011 a z rozhodnutia Správy katastra Svidník z 29. júla 2011, ktorým Správa katastra Svidník prerušila konanie o oprave chyby na LV č. XXX k. ú. H. až do právoplatného rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach v predmetnej veci. Súd prvej inštancie preto nemohol v tomto konaní ďalej vychádzať zo zjavne nesprávneho zápisu o vlastníctve úpadcu na LV č. XXX k. ú. H., ale musel vychádzať z predchádzajúcich zápisov v evidencii nehnuteľností, a to v pozemnoknižných vložkách č. XX a č. XXX, v ktorých sú ako vlastníci uvedené jednotlivé fyzické osoby, ktorých právni nástupcovia neskôr vytvorili Lesné pozemkové spoločenstvo Dubová (žalobca).

5. Z obsahu LV č. XXX k. ú. H. vyplýva, že v čase účinnosti zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej aj „zákon č. 229/1991 Zb.“ alebo „reštitučný zákon“) nebol na LV č. XXX ako vlastník vedený úpadca Poľnohospodárske družstvo Dubová, so sídlom v Dubovej, IČO: 31 669 557, pretože ako vlastník bol vedený neexistujúci subjekt „POLNOHOSPODARSKE Dubova, 090 14 Dubova, IČO: 00 328 251“. Žalobca a ani žiadna iná oprávnená osoba podľa reštitučného zákona si tak nemohli u úpadcu uplatniť reštitučný nárok podľa zákona č. 229/1991 Zb. Žalobca preto postupoval správne, keď dňa 8. mája 1996 uzavrel dohodu o vydaní poľnohospodárskeho a lesného majetku podliehajúceho reštitúcii (ďalej aj „dohoda o vydaní lesného majetku“) s tým, kto tento majetok v tom čase užíval, t. j. so subjektom Východoslovenské lesy Košice, š. p. Súd prvej inštancie preto vyhovel vylučovacej žalobe rozsudkom z 11. októbra 2011 a zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu vylúčil predmetné nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX k. ú. H., keďže žalobca preukázal, že žalovaný správca nebol oprávnený tieto nehnuteľnosti dodatočne zapísať do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu, nakoľko úpadca nebol v evidencii nehnuteľností na LV č. XXX k. ú. H. zapísaný ako vlastník správne. JRD v Dubovej bolo zapísané ako vlastník predmetných nehnuteľností v pozemnoknižných vložkách č. XX. a č. XXX k. ú. H. len na základe zákona č. 81/1949 Zb. Preto každý, kto by bol zapísaný ako vlastník týchto nehnuteľností ako právny nástupca po JRD v Dubovej, by bol tiež povinný tieto nehnuteľnosti žalobcovi vydať podľa § 6 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. a rovnako každý, kto v čase účinnosti zákona č. 229/1991 Zb. tieto nehnuteľnosti užíval (v danom prípade to boli Východoslovenské lesy Košice, š. p.). K tomu aj došlo, keďže Východoslovenské lesy Košice, š. p. vydali žalobcovi predmetné nehnuteľnosti na základe dohody o vydaní lesného majetku z 8. mája 1996. Žalobca bol oprávnený domáhať sa vylúčenia nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu, keďže žalovaný správca ich zahrnul do súpisu majetku konkurznej podstaty neoprávnene a znemožnil tým žalobcovi na predmetných nehnuteľnostiach vykonávať činnosť, ktorá mu vyplývala zo zákona č. 181/1995 Zb., a to hospodáriť na spoločnej veci a obstarávať spoločné veci vyplývajúce pre jednotlivých spoluvlastníkov (urbárikov) združených do Lesného pozemkového spoločenstva Dubová, t. j. realizovať práva, ktoré im vyplývajú z ich spoluvlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam. Na odvolanie žalovaného odvolací súd uznesením z 29. novembra 2012 č. k. 3Obo/2/2012-219 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že pre rozhodnutie vo veci je rozhodujúce zistenie, či nehnuteľnosti, ktorých vylúčenie

je predmetom vylučovacej žaloby, boli do konkurznej podstaty zapísané dôvodne z hľadiska procesných predpisov a keďže ide o žalobu na plnenie, tak je na žalobcovi, aby preukázal právny dôvod nároku na vylúčenie týchto nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu, t. j. že je treťou osobou, do práv ktorej sa konkurzom zasiahlo. Konštatoval tiež, že je nesporné, že v zápise na LV č. XXX k. ú. H. sú chyby, ktoré bez ohľadu na rozhodnutie súdu o vylučovacej žalobe mali byť odstránené. Zahŕnutie nehnuteľností do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu neznamena vznik konštitučných účinkov zápisu vlastníckeho práva tak, ako tento zápis bol uskutočnený na LV č. XXX k. ú. H., keď ako vlastník bol zapísaný úpadca.

6. Po doručení rozhodnutia odvolacieho súdu z 29. novembra 2012 žalobca podal podnet na odstránenie prietahov v katastrálnom konaní a odstránenie stavu nezákonnosti na Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, a to písomným podaním z 10. apríla 2013, ktoré bolo následne postúpené na vybavenie Správe katastra Prešov, ktorá je právnym nástupcom Katastrálneho úradu Prešov. Na pojednávaní dňa 14. mája 2013 a následne na základe písomného podania z 12. júna 2013 súd prvej inštancie zisťoval právne nástupníctvo po JRD v Dubovej a tiež, či Správa katastra Svidník pokračuje v konaní o oprave zápisu na LV č. XXX. Súd prvej inštancie zistil, že Okresný úrad, katastrálny odbor Svidník rozhodnutím č. OÚ-SK KO 2 č. X 120/2010/Še z 15. januára 2014 rozhodol tak, že zrušil zápis vlastníka na LV č. XXX, a to „POLNOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVO DUBOVÁ“ a predchádzajúci zápis „POLNOHOSPODARSKE Dubova“ a zapísal pôvodný subjekt JRD Dubová, teda vlastníka, ktorý bol zapísaný v pozemnoknižnej vložke dňa 13. júna 1950. Toto rozhodnutie napadol odvolaním žalovaný správca Ing. Miroslav Bajer, pričom odvolacie konanie bolo vedené na Okresnom úrade Prešov, odbore opravných prostriedkov pod č. Xo14/2015/MRR. Súd prvej inštancie preto uznesením z 27. júla 2015 prerušil konanie až do právoplatného rozhodnutia vo veci vedenej na Okresnom úrade Svidník, katastrálnom odbore o oprave zápisu v katastri nehnuteľností pod č. X 120/2010.

7. Súd prvej inštancie ďalej zistil, že v správnom konaní konal o oprave zápisu na LV č. XXX k. ú. H. Krajský súd v Prešove, ktorý rozhodol rozsudkom č. k. 1S/33/2017-185 z 13. decembra 2017. Proti jeho rozhodnutiu podalo Lesné pozemkové spoločenstvo Dubová kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ako súd kasačný) tak, že rozsudkom z 21. novembra 2018 sp. zn. 10Sžrk/9/2018 kasačnú sťažnosť zamietol. Na základe rozsudku kasačného súdu rozhodol Okresný úrad Svidník, katastrálny odbor o oprave chyby rozhodnutím z 12. februára 2020 č. OÚ-SK-KO 2-X 120/2010/Ka tak, že opravil zápis v katastri nehnuteľností v zmysle právoplatného rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1S/33/2017 a na LV č. XXX k. ú. H. v časti „B - vlastníci“ zapísal pod poradovým číslom B1 „Poľnohospodárske Dubová, IČO: 00 328 251“ (uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 17. marca 2020). Keďže pominuli dôvody, pre ktoré bolo predmetné súdne konanie prerušené uznesením z 27. júla 2015, súd prvej inštancie pokračoval v konaní na pojednávaní dňa 26. mája 2021.

8. Súd prvej inštancie tiež uviedol, že v konaní nebolo sporné, že žalovaný správca zapísal v roku 2006 do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu nehnuteľnosti vedené na LV č. XXX k. ú. H. po tom, ako dňa 30. januára 2006 požiadal Správu katastra Svidník o opravu zápisu na LV č. XXX, a to tak, že namiesto nejasne zapísaného údaj o vlastníkovi nehnuteľností „POLNOHOSPODARSKE Dubova, 090 14 Dubova, IČO: 00 328 251“ bude ako vlastník zapísaný úpadca „POLNOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVO DUBOVÁ, SR, IČO: 31 669 557“. Nebolo tiež sporné, že po tom, ako bolo vedené katastrálne konanie o oprave chyby v zápise vlastníka na LV č. XXX, správne orgány vrátane kasačného súdu opravu chyby nevykonali a na základe rozhodnutia Okresného úradu Svidník, katastrálneho odboru č. OÚ-SK-KO2-X-120/2010/Ka na LV č. XXX k. ú. H. v časti „B - vlastníci“ pod poradovým číslom B1 je zapísaný opäť ako vlastník „Poľnohospodárske Dubová, IČO: 00 328 251“, t. j. subjekt, ktorý nikdy neexistoval a ktorý má pridelené IČO, ktoré nikdy nepatrilo žiadnemu poľnohospodárskemu družstvu (IČO: 00 328 251 patrí obci Gočaltovo, okres Košice - okolie). V správnom konaní teda nebol odstránený nesprávny a nepravdivý zápis, keďže na LV č. XXX bol zapísaný neexistujúci vlastník. Napriek tomu žalovaný správca predmetné nehnuteľnosti, vo vzťahu, ku ktorým nie je na LV č. XXX zapísaný ako vlastník úpadca a ani žiaden z jeho právnych predchodcov, zapísal do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu.

9. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že v konaní o vylúčenie vecí zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu podľa § 19 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKV“) nejde o konanie o určenie vlastníckeho práva. Predmetné nehnuteľnosti sú v konkurznej podstate zadržané správcom podľa predpisov procesných, a nie podľa hmotného práva. Žalobca v tomto incidenčnom konaní musí preukázať právny dôvod nároku na vylúčenie nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu, teda musí preukázať, že je treťou osobou, do práv ktorej sa konkurzným konaním zasiahlo tým, že správca zapísal predmetné nehnuteľnosti do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu. Dokazovanie preto zameral na posúdenie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu na podanej vylučovacej žalobe, a to aj vzhľadom k tomu, že doposiaľ (po rozsiahlych katastrálnych konaniach) nebola odstránená chyba v zápise na LV č. XXX k. ú. H., keď ako vlastník predmetných nehnuteľností je tam zapísaný neexistujúci subjekt.

10. Súd prvej inštancie poukázal na to, že na LV č. XXX k. ú. H. nebol úpadca zapísaný ako vlastník predmetných nehnuteľností (podľa zhodného tvrdenia strán sporu ide o cca 188 ha lesných pozemkov, trvalých trávnych porastov a ornej pôdy). Nehnuteľnosti boli pôvodne zapísané ako pasienky v pozemnoknižnej vložke č. XX k. ú. H.. Tieto sa na základe zápisu pod č. 684 z 13. júna 1950 podľa návrhu JRD v Dubovej zo 7. júna 1950 podľa § 3 zákona č. 81/1949 Zb. odpísali z tejto pozemnoknižnej vložky a zapísali sa do nového protokolu - pozemnoknižnej vložky č. XXX tejto knihy, z ktorej vyplýva, že ako vlastník predmetných nehnuteľností bolo zapísané JRD v Dubovej (§ 3 zákona č. 81/1949 Zb.).

11. Ďalej súd prvej inštancie poukázal na ustanovenia § 1 ods. 1, § 2, § 3 zákona č. 81/1949 Zb. o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov (ďalej len „zákon č. 81/1949 Zb.“), z ktorých vyplýva, že z pozemnoknižnej vložky č. XX k. ú. H. boli spoločné nehnuteľnosti vo vlastníctve bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov a spoločné nehnuteľnosti pasienkových spoločenstiev prevedené do vlastníctva zriadených družstiev, teda do vlastníctva JRD v Dubovej tak, ako to bolo zapísané v pozemnoknižnej vložke č. XXX k. ú. H.. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 2/1958 Zb. o úprave pomerov a obhospodarovaní spoločne užívaných lesov bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných útvarov sa spoločné lesy odovzdajú do obhospodarovania Krajskej správy lesov a podľa § 3 ods. 1 tohto zákona sa pasienky zo spoločného lesa odovzdajú do obhospodarovania JRD. Zároveň podľa § 1 tohto zákona sa zrušujú útvary bývalých urbárikov, komposesorátov a podobné spoločenské útvary, ktoré spoločne užívajú lesy.

12. Žalobca vznikol na základe zákona č. 181/1995 Z. z. pozemkových spoločenstiev (ďalej len „zákon č. 181/1995 Z. z.“), a to rozhodnutím Okresného úradu Svidník č. 96/02769-0002-53/RP z 12. marca 1996. Následne dňa 8. mája 1996 uzavrel so subjektom Východoslovenské lesy Košice, š. p., LOZ Bardejov Dohodu o vydaní majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných útvarov. Na základe uvedenej dohody Lesy Slovenskej republiky, š. p. odovzdali žalobcovi do užívania lesy v lesnom obvode Dubová (s miestnymi názvami Gibová Kyčera, Kuzmov vrch, Jacková hora), pričom prílohou dohody je Zoznam pozemnoknižných parciel odovzdaných žalobcovi, v ktorom sú uvedené parcely zapísané v pozemnoknižnej vložke č. XXX, a to parcely č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX a XXXX.. Dňa 21. januára 2008 uzavreli žalobca a právny nástupca pôvodného užívateľa predmetných parciel Lesy Slovenskej republiky, š. p. Banská Bystrica, odštepný závod Bardejov Doplnok č. 1 k dohode o vydaní lesného majetku, v ktorom sú špecifikované parcely po vykonaní ZRPS v obvode pozemkových úprav v katastrálnom území Dubová na základe rozhodnutia Okresného úradu Svidník zo dňa 16. februára 1998, v ktorom sú vymenované všetky parcely zapísané v pôvodnej pozemnoknižnej vložke č. XXX k. ú. H., ktoré sú predmetom tohto sporu.

13. Súd prvej inštancie zdôraznil, že zákonom č. 181/1995 Z. z. sa nanovo upravil vznik, právne postavenie, hospodárenie a zánik pozemkových spoločenstiev, ako aj niektoré práva, povinnosti a vzájomné vzťahy členov pozemkového spoločenstva, ktorými sú lesné a pasienkové spoločenstvo vlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti, na ktoré sa vzťahovali právne predpisy o úprave právnych pomerov majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov podľa zákona

č. 81/1949 Sb., ktoré sa vydali podľa osobitných právnych predpisov, a to zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku. V zmysle § 1 zákona č. 229/1991 Zb. platí, že tento zákon sa vzťahuje na pôdu, ktorá tvorí poľnohospodársky pôdny fond a lesný fond podľa zákona č. 61/1997 Zb. o lesoch. V § 2 citovaného zákona je upravené, že okrem vlastníka majú právo užívať pôdu iné osoby len na základe zmluvy uzavretej s vlastníkom alebo na základe zmluvy uzavretej s Pozemkovým fondom. V § 4 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. je ako oprávnená osoba uvedený štátny občan Českej a Slovenskej Federatívnej republiky (ďalej aj „ČSFR“), ktorý má trvalý pobyt na jej území a ktorého pôda, budovy a stavby patriace k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti prešli na štát alebo na iné právnické osoby v dobe od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 6 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. V § 6 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. je uvedené, že oprávnené osoby (štátni občania ČSFR) majú právo na vydanie nehnuteľností, ktoré prešli na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku odňatia bez náhrady podľa zákona č. 81/1949 Zb.

14. Z § 4 zákona č. 229/1991 Zb. vyplýva, že oprávnenou osobou na vydanie nehnuteľností, ktoré tvoria poľnohospodársky pôdny fond a lesný fond je fyzická osoba - štátny občan ČSFR, a nie právnická osoba alebo Lesné pozemkové spoločenstvo. Povinnou osobou podľa § 5 zákona č. 229/1991 Zb. je štát alebo právnická osoba, ktoré tieto nehnuteľnosti držia, teda ich vlastní alebo na nich hospodária alebo ich trvalo užívajú. V prejednávanom spore touto povinnou osobou vo vzťahu k užívaným lesným pozemkom bol subjekt Východoslovenské lesy Košice, š. p., ktorý so žalobcom dňa 8. mája 1996 uzavrel dohodu o vydaní lesného majetku, avšak táto dohoda neznamenal prechod vlastníckeho práva k predmetnému nehnuteľnému majetku na žalobcu. Vlastníkmi nehnuteľností aj po nadobudnutí účinnosti reštitučného zákona č. 229/1991 Zb. zostali tí, ktorí nimi boli ako oprávnení vlastníci, a to fyzické osoby zapísané v pozemnoknižnej vložke č. XX a následne v pozemnoknižnej vložke č. XXX k. ú. H. Len tieto fyzické osoby by mali v konaní o vylúčenie predmetných nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu preukázaný naliehavý právny záujem na ich vylúčenie zo súpisu. Žalobca takouto oprávnenou osobou nie je, pretože nie je a nikdy nebol zapísaný ako vlastník týchto nehnuteľností a nevzťahuje sa na neho predmetný reštitučný zákon č. 229/1991 Zb. Ani dohoda o vydaní lesného majetku z 8. mája 1996 nesvedčí o tom, že žalobca má naliehavý právny záujem na tom, aby mu ten, kto tvrdí, že je vlastníkom týchto nehnuteľností (úpadca), bol povinný tieto nehnuteľnosti vydať. Aj keď žalovaný správca tvrdí, že úpadca je vlastníkom predmetných nehnuteľností, resp. právnym nástupcom zaniknutého JRD v Dubovej, hoci v súčasnosti úpadca nie je zapísaný na predmetnom LV a rovnako ani jeho právny predchodca, avšak napriek tomu žalovaný správca nemá žiadnu povinnosť voči žalobcovi, ktorý nie je fyzickou osobou oprávnenou podľa § 4 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb., ak predmetné nehnuteľnosti prešli v roku 1950 na novovzniknuté JRD v Dubovej z jednotlivých fyzických osôb ako vlastníkov týchto pozemkov podľa zákona č. 81/1949 Zb. (ako to vyplýva zo zápisu v pozemnoknižnej vložke č. XXX k. ú. H.). Oprávnenou osobou voči právnemu nástupcovi JRD v Dubovej môžu byť iba fyzické osoby, a nie žalobca ako Lesné pozemkové spoločenstvo, ktoré vzniklo na základe rozhodnutia Obvodného úradu Svidník z 12. marca 1996. Žalobca, resp. jeho jednotliví členovia ako fyzické osoby v konaní netvrdili, že si uplatnili u právneho nástupcu pôvodného vlastníka JRD v Dubovej reštitučný nárok na vydanie týchto pozemkov podľa § 13 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. v zákonnej lehote do 31. decembra 1992. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že žalobca nie je v spore o vylúčenie predmetných nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu aktívne vecne legitimovaný, keďže nepreukázal, že ako nevlastník týchto nehnuteľností, ani ako oprávnená osoba podľa zákona č. 229/1991 Zb. má naliehavý právny záujem na vylúčení týchto nehnuteľností zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu. Žalobcovi svedčí iba užívacie právo k týmto nehnuteľnostiam, nie vlastnícke právo a ďalšie práva.

15. Napriek tomu, že úpadca nie je v evidencii nehnuteľností na LV č. XXX k. ú. H. v súčasnosti zapísaný ako vlastník predmetných nehnuteľností a nie je ako vlastník zapísaný ani jeho právny predchodca a ani žiadny iný existujúci subjekt, pretože v súčasnosti je zapísaný ako vlastník predmetných nehnuteľností neexistujúci subjekt „Poľnohospodárske Dubová, IČO: 00 328 251“, žalobca nemá v tomto konaní aktívnu vecnú legitimáciu na podanie vylučovacej žaloby, pretože nepreukázal, ako by sa vyhovením žalobe zlepšilo jeho právne postavenie vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam,

ktoré žalobca užíval a stále užíva.

16. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že v záujme hospodárnosti konania neposudzoval ako predbežnú otázku, kto má byť správne zapísaný ako vlastník predmetných nehnuteľností na LV č. XXX k. ú. H., keďže túto zrejmú chybu v zápise na LV neodstránili ani Katastrálny úrad a správne orgány, resp. správny súd a naďalej nechali na LV zapísaného ako vlastníka neexistujúci subjekt „Poľnohospodárske Dubová, IČO: 00 328 251“. Z toho istého dôvodu súd nezisťoval ani právne nástupníctvo po (pôvodne v pozemnoknižnej vložke č. XXX, k. ú. H.) zapísanom JRD v Dubovej. Keďže súdne konanie o vylúčenie nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu nie je konaním o určenie vlastníckeho práva žalobcu, resp. úpadcu k predmetným nehnuteľnostiam, súd po zistení, že žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný v konaní o vylúčenie nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu žalobu zamietol ako nedôvodnú. Súd prvej inštancie takto rozhodol bez toho, aby skúmal vlastníctvo úpadcu k predmetným nehnuteľnostiam, pričom žalobca ani netvrdil, že je, resp. v minulosti bol vlastníkom predmetných nehnuteľností.

17. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a zásady úspechu v konaní.

18. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodu, že súd mu ako strane sporu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 365 ods. 1 písm. b) CSP], ďalej z dôvodu, že konanie pred súdom, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozsudku, má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 365 ods. 1 písm. d) CSP], z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam [§ 365 ods. 1 písm. f) CSP], z dôvodu, že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo procesného útoku, ktoré neboli uplatnené [§ 365 ods. 1 písm. g) CSP] a tiež z dôvodu, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP]. Žalobca (ďalej aj „odvolateľ“) uviedol, že odvolanie podáva napriek tomu, že súd prvej inštancie ho v poučení nesprávne poučil o tom, že proti jeho rozsudku nie je prípustné podať odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, vrátane závislého výroku o trovách konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

19. Odvolateľ uviedol, že Lesné pozemkové spoločenstvo Dubová vzniklo po tom, ako bola dňa 5. februára 1996 spísaná a členmi schválená zmluva o založení Pozemkového spoločenstva vlastníkov lesov Dubová a Obvodný úrad Svidník dňa 12. marca 1996 pod č. 96/02769-002-53/RP rozhodol o registrácii pozemkového spoločenstva s právnou subjektivitou pod názvom „Lesné pozemkové spoločenstvo Dubová“. Pozemkové spoločenstvo bolo zriadené v súlade so zákonom č. 181/1995 Z. z. Dňa 8. mája 1996 žalobca uzavrel so subjektom Východoslovenské lesy Košice, štátny podnik, lesný odštepny závod Bardejov dohodu, na základe ktorej boli predmetné pozemky odovzdané žalobcovi do užívania a starostlivosti. Predmetná dohoda bola doplnená Doplnkom č. 1 z 21. januára 2008. Žalobca ako pozemkové spoločenstvo zastupuje svojich členov, ktorých právni predchodcovia boli zapísaní ako podieloví spoluvlastníci v pozemnoknižnej vložke č. XX k. ú. H., z ktorej boli nehnuteľnosti odpísané do pozemnoknižnej vložky č. XXX. Na základe listiny č. 384 z 13. júna 1950 a v súlade so zákonom č. 81/1949 Sb. boli tieto nehnuteľnosti zapísané v prospech JRD v Dubovej. Predmetné pozemky v prevažnej miere boli alebo sa stali lesnými pozemkami, resp. pozemkami s lesnými porastmi. Zároveň na základe zákona č. 100/1977 Zb. o hospodárení v lesoch a štátnej správe lesného hospodárstva prešli zo zákona všetky lesné pozemky evidované v evidencii nehnuteľností do obhospodarovania štátu prostredníctvom štátnych organizácií lesného hospodárstva.

20. Súd prvej inštancie vydaním napadnutého rozsudku nerešpektoval ustanovenia § 215 ods. 1 a § 220 ods. 2 CSP, konal v rozpore so základnými princípmi civilného procesu (čl. 2 ods. 1, 2 CSP), rozhodnutie zmätočne odôvodnil, a to najmä s ohľadom na doposiaľ prezentovaný názor súdu v danej veci. V odôvodnení rozsudku absentuje prepojenie zisteného skutkového stavu s právnym posúdením

veci a odôvodnenie napadnutého rozsudku je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a pre jeho zmätočnosť a vnútorný rozpor medzi jednotlivými odsekmi. Nie je v súlade s princípom právnej istoty a právom na spravodlivý proces, ak súd prípad uzavrie po 14 rokoch s tým, že žalobca nebol aktívne vecne legitimovaný na podanie vylučovacej žaloby. Súd prvej inštancie sa výrazne odchyľil od ním doposiaľ prezentovaného názoru v danej veci, pričom rozdiely v argumentácii medzi prvými dvoma a tretím rozsudkom vyčerpávajúco a presvedčivo neodôvodnil. Jeho rozhodnutie sa preto javí ako nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

21. Odvolateľ poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ÚS SR“) č. k. II. ÚS 673/2016-10 z 8. septembra 2016, kde predmetom ústavného prieskumu bolo konanie vedené na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 13Co/59/2014, v rámci ktorého súd uznal právo pozemkového spoločenstva konať v rámci súdneho konania za jednotlivých vlastníkov v spore o zaplatenie sumy. Sťažovateľka namietala aktívnu vecnú legitimáciu pozemkového spoločenstva, avšak ani Krajský súd v Prešove a ani ÚS SR „jej tvrdeniam nepriznal úspech“. Ďalej odvolateľ poukázal aj na „spriechodnenie súdnej ochrany“, keď konania o určenie vlastníckeho práva k spoločnej nehnuteľnosti boli za účinnosti zákona č. 181/1995 Z. z. v nových veciach zastavené z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitimácie, a to buď preto, že určenia vlastníckeho práva sa domáhalo pozemkové spoločenstvo, za ktoré konal jeho štatutár alebo sa takéhoto určenia nedomáhali všetci spoluvlastníci. V prípade, že sa určenia vlastníckeho práva domáhalo samotné pozemkové spoločenstvo, súd žalobu zamietol, lebo pozemkové spoločenstvo nemôže byť vlastníkom spoločnej nehnuteľnosti a nemôže sa domáhať ani určenia vlastníckeho práva k nej. V prípade, že sa určenia vlastníckeho práva nedomáhali všetci spoluvlastníci, súd žalobu zamietol z dôvodu, že ide o nerozlučné spoločenstvo a žalobu musia podať všetci spoluvlastníci. Doterajšia judikatúra sa vo vzťahu k záväzkovým vzťahom týkajúcim sa spoločnej nehnuteľnosti (vydanie bezdôvodného obohatenia, náhrada škody, neplatnosť zmlúv a podobne) ustálila tak, že vecne legitimované je aj pozemkové spoločenstvo, avšak čo sa týka prípadu určenia vlastníckeho práva a jeho ochrany, vecne legitimovanými sú len jednotliví spoluvlastníci. Účinnosťou nového zákona o pozemkových spoločenstvách sa vo veciach ochrany a určenia vlastníckeho práva stalo vecne legitimovaným aj pozemkové spoločenstvo, za ktoré koná výbor. Zákon č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách, ktorý nanovo zreguloval právnu úpravu na úseku pozemkových spoločenstiev, dal právomoc pozemkovým spoločenstvám ako takým (najmä prostredníctvom výboru a predsedu výboru) vystupovať v súdnych konaniach za svojich jednotlivých členov.

22. Odvolateľ namietal, že súd prvej inštancie primárne upriamil pozornosť na reštitučný zákon č. 229/1991 Zb. a ustálil, že v danom prípade ide o pozemkové spoločenstvo, ktoré podliehalo právnej úprave podľa zákona č. 81/1949 Zb., zmysle ktorej všetok nehnuteľný majetok prechádza do vlastníctva jednotlivých družstiev a súčasne s prechodom zanikajú urbáre... a teda, že žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný na podanie predmetnej žaloby. V súvislosti s uvedeným poukázal na to, že vecne príslušným reštitučným orgánom podľa zákona č. 229/1991 Zb. je okresný úrad podľa miesta, kde sa nachádza nehnuteľnosť, resp. jej prevažná časť a rozhodnutia reštitučných orgánov sú predmetom prieskumu v rámci správnych žalôb prostredníctvom správneho súdnictva. Súd prvej inštancie preto v danej veci prekročil svoju právomoc, ktorá patrí iným orgánom verejnej moci. Odvolateľ poukázal na to, že predmetné pozemky sú prevažne lesnými pozemkami, na ktoré sa vzťahoval zákon č. 2/1958 Sb. o úprave pomerov a obhospodarovaní spoločne užívaných lesov bývalých urbarialistov, komposesorátov a podobných útvarov, podľa ktorého po zániku niekdajších (lesných) spoločenstiev zostalo vlastnícke právo k spoločnej nehnuteľnosti zachované v prospech jej jednotlivých vlastníkov (spoluvlastníkov) a takéto (lesné) pozemky boli odovzdané (iba) do obhospodarovania družstvu (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 348/08 zo 6. októbra 2010). Odvolateľ poukázal na odôvodnenie skoršieho rozsudku súdu prvej inštancie z 11. novembra 2011, v ktorom súd konštatoval, že v čase účinnosti zákona č. 229/1991 Zb. (reštitučného zákona), nebol na LV č. XXX v roku 1991 ako vlastník vedený úpadca, ale neexistujúci subjekt „POLNOHOSPODARSKE Dubova, 090 14 Dubová, IČO: 00 328 251“. Preto žalobca a ani žiadna iná oprávnená osoba podľa reštitučného zákona nemohla si u úpadcu uplatniť reštitučný nárok podľa zákona č. 229/1991 Zb. Žalobca preto postupoval správne, keď dňa 8. mája 1996 uzavrel dohodu o vydaní poľnohospodárskeho lesného majetku, podliehajúceho reštitúcii s tým, kto tento majetok v tom čase užíval, t. j. so subjektom Východoslovenské lesy Košice,

š. p. Súd prvej inštancie v treťom rozsudku úplne zmenil svoj postoj a argumentáciu, čo však nijako neodôvodnil, a preto sa v tejto časti javí jeho rozsudok nepreskúmateľný, resp. arbitrárny.

23. Ďalej odvolateľ uviedol, že skutkový stav zistený súdom prvej inštancie na stranách 7 a 8, pod bodmi 7 až 12, je v rozpore so skutočnosťou. Poukázal na to, že Krajský súd v Prešove v rámci správneho súdnictva rozhodnutím sp. zn. 1S/33/2017 z 13. decembra 2017 zrušil preskúmané rozhodnutie v spojení s rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa a následne na podklade kasačnej sťažnosti NS SR túto zamietol svojím rozsudkom sp. zn. 10Sžrk/9/2018 z 21. novembra 2018. V zásade súdne orgány mali za to, že v danom prípade došlo k nesprávnym zápisom na LV č. XXX k. ú. H. aj pri ZRPS a aj pri žiadosti správcu konkurznej podstaty z roku 2006, avšak tým, že ZRPS je verejná listina, ktorú nie je možné podľa § 59 zákona NR SR č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) meniť a opravovať, môže dôjsť na LV č. XXX k. ú. H. v rámci správneho konania iba k oprave zápisu pred rok 2006.

24. Odvolateľ poukázal na to, že do schválenia ZRPS boli predmetné parcely vedené iba v pozemkovej knihe, a to od roku 1950 na JRD v Dubovej. Od zápisu JRD v Dubovej v roku 1950 v pozemnoknižnej vložke č. XXX až do schválenia ZRPS došlo viackrát k zmene právnych nástupcov družstva, avšak nedošlo k zápisu prechodu predmetných parciel na nástupcov JRD v Dubovej. Rozhodnutím Okresného úradu Svidník č. 98/02576-002/ZRPS zo 16. februára 1998 bol v k. ú. H. schválený ZRPS, ktorého právoplatnosť bola vyznačená dňa 18. februára 1998, pričom pod položkou výkazu zmien č. 22/00 bol založený LV č. XXX a pod poradovým č. 1 bol ako vlastník zapísaný neexistujúci subjekt „POLNOHOSPODARSKE Dubova“ s IČO: 00 328 251, ktoré patrí Obci Gočaltovo. Titulom nadobudnutia bolo rozhodnutie Okresného úradu Svidník č. 2000/01258-ZRPS. Dňa 13. novembra 2001 bol na majetok úpadcu vyhlásený konkurz uznesením konkurzného súdu sp. zn. 1K/503/95. Správca konkurznej podstaty Ing. Miroslav Bajer dňa 30. januára 2006 a dňa 16. júna 2006 požiadal vtedajšiu Správu katastra Svidník o opravu názvu a identifikačného čísla úpadcu. Na základe predmetných žiadostí došlo na LV č. XXX k oprave vlastníka pod poradovým č. 1 a doplneniu slova „družstvo“ a identifikačného čísla „31 669 557“. Oprava bola vykonaná neformálne a zápis bol vykonaný pod číslom zmeny 20/06 v prospech subjektu „POLNOHOSPODARSKE DRUŽSTVO DUBOVÁ, SR, IČO: 31 669 557“, pričom táto oprava zápisu bola vykonaná bez náležitého preskúmania predložených podkladov, nakoľko správca nepreukázal vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam a nepredložil ani žiadny dôkaz, že tieto prešli delimitáciou z JRD v Dubovej a následne z Poľnohospodárskeho družstva Výšný Mirošov na úpadcu.

25. Odvolateľ nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie o nedostatku jeho aktívnej vecnej legitímácie s odôvodnením, že nepreukázal naliehavý právny záujem v danej veci. Poukázal na odôvodnenie zrušujúceho uznesenia NS SR na strane 9, z ktorého vyplýva, že „predmetom konkurzu sú veci, ktoré patrili dlžníkovi v deň vyhlásenia konkurzu a ktoré počas konkurzu nadobudne a tvoria konkurznú podstatu, pričom veci, ktoré nepatria úpadcovi, musia byť z podstaty vylúčené. Právnym dôvodom nároku na vylúčenie veci podľa § 19 ZKV je vlastníctvo, spoluvlastníctvo, držba veci...“

26. Odvolateľ upriamil pozornosť na to, že: a) v danom prípade ide o žalobu na plnenie, a nie o určovaciu žalobu, preto naliehavý právny záujem sa nezisťuje, b) počas súdneho konania, ako aj počas katastrálneho konania bolo preukázané, že predmetné parcely v čase vyhlásenia konkurzu neboli zapísané v súpise majetku konkurznej podstaty úpadcu, neboli zaevidované na príslušnom LV úpadcu a navyše počas súdneho konania úpadca ani nepreukázal vlastnícke právo k nim, c) v prípade podanej vylučovacej žaloby súd neurčuje vlastníctvo úpadcu (žalovaného) a ani žalobcu, ktorý nemusí byť vlastníkom vecí, ktoré žiada vylúčiť zo súpisu majetku konkurznej podstaty a d) žalobca niekoľkokrát preukázal právny dôvod na vylúčenie predmetných nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu, keďže je užívateľom predmetných nehnuteľností na základe právneho titulu, ktorého platnosť nebola doposiaľ spochybnená, je obhospodarovateľ lesa, pričom predmetné pozemky sú jeho súčasťou v rámci Programu starostlivosti o les a je pozemkovým spoločenstvom, ktorého členmi sú právni nástupcovia pôvodných vlastníkov, o ktorých pozemky sa jedná, pričom ponechaním predmetných pozemkov v súpise majetku konkurznej podstaty úpadcu a ich následným speňažením v rámci konkurzu

sa žalobcovi a jeho jednotlivým členom znemožní vykonávanie práv hospodárenia, užívania a starostlivosti o dané nehnuteľnosti, vrátane dispozičných práv.

27. K odvolaniu žalobcu sa žalovaný písomne nevyjadril.

28. Na výzvu odvolacieho súdu, aké parcely žiada žalobca vylúčiť zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu, keďže tieto nie sú konkrétne špecifikované v petite vylučovacej žaloby, žalobca v odpovedi z 5. apríla 2023 uviedol, že žiada vylúčiť časti parciel alebo celé parcely, na ktorých sa nachádzajú lesné pozemky, ktoré boli fyzicky vydané do obhospodarovania v roku 1996 na základe dohody o vydaní lesného majetku z 8. mája 1996. Spresnenie zoznamu, vrátane výmery vydaných lesných pozemkov bolo vykonané Doplnkom č. 1 z 21. januára 2008, nakoľko dohoda o vydaní lesného majetku bola vyhotovená pred schválením ZRPS s chybami, pričom pozemnoknižná vložka č. XXX (uvedená v prílohe dohody) neobsahovala všetky fyzicky vydané parcely a ich výmeru. Pred schválením ZRPS v roku 1998 boli všetky sporné parcely (celkom 36 parciel) vedené v pozemnoknižnej vložke č. XXX a po schválení ZRPS boli všetky sporné parcely (celkom 37 parciel, pretože parcela č. XXX bola rozdelená na 2 dielčie parcely), vedené na LV č. XXX. Od roku 1996 v k. ú. H. žalobca obhospodaruje na základe troch dohôd o vydaní majetku (posledná z 8. mája 1996) všetky lesné pozemky, ktoré sú vedené na Okresnom úrade Svidník, katastrálnom odbore v registri „C“ ako lesné pozemky. Zoznam parciel na LV č. XXX a ich výmera po ZRPS je vyhotovený na základe prílohy č. 1 k Doplnku č. 1 z 21. januára 2008 k vyššie uvedenej dohode z 8. mája 1996 a je nasledovný: č. p. XXX - výmera 9 750 m², č. p. XXX - 2 000 m², č. p. XXX - 13 350 m², č. p. XXX - 6 900 m², č. p. XXX - 1 600 m², č. p. XXX - 9 395 m², č. p. XXX/X - 4 600 m², č. p. XXX - 2 550 m², č. p. XXX - 12 700 m², č. p. XXX - 13 500 m², č. p. XXX - 8 700 m², č. p. XXX - 50 300 m², č. p. XXX - 11 972 m², č. p. XXX - 26 300 m², č. p. XXX/X - 3 300 m², č. p. XXX/X - 9 400 m², č. p. XXX - 12 582 m², č. p. XXX - 8 400 m², č. p. XXX - 19 950 m², č. p. XXX - 24 580 m², č. p. XXX - 9 700 m², č. p. XXX - 81 200 m², č. p. XXX - 4 527 m², č. p. XXX - 134 900 m², č. p. XXX - 72 800 m², č. p. XXX - 33 800 m², č. p. XXX/X - 23 700 m², č. p. XXX/X - 73 150 m², č. p. XXX - 28 700 m², č. p. XXXX - 29 600 m², č. p. XXXX - 34 400 m², č. p. XXXX - 86 500 m², č. p. XXXX - 79 300 m², č. p. XXXX - 414 600 m² a č. p. XXXX - 523 300 m², t. j. spolu 1 882 006 m². Na parcelách č. XXX a č. XXXX sa lesné pozemky nenachádzajú, avšak zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu by sa mali vylúčiť všetky parcely zapísané na LV č. XXX registra „E“ k. ú. H. a v celom rozsahu ich výmery, nakoľko úpadca nie je vlastníkom týchto nehnuteľností.

29. Odpoveď žalobcu bola odvolacím súdom zaslaná žalovanému, ktorý sa k nej nevyjadril.

30. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací, po prejednaní odvolania v rozsahu a z dôvodov v ňom uvedených (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) a po zopakovaní dokazovania na nariadenom odvolacom pojednávaní (§ 384 ods. 1 a § 385 CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

31. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým zamietol vylučovaciu žalobu, ktorou sa žalobca (vylučovateľ) domáhal, aby súd vylúčil zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu predmetné nehnuteľnosti, ktoré žalovaný ako správca zapísal do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu (vyhlásený bol dňa 13. novembra 2001) dodatočne v roku 2006.

32. Podľa ustanovenia § 19 ods. 1 a ods. 2 ZKV, ak sú pochybnosti, či vec patrí do podstaty, zapíše sa do súpisu podstaty s poznámkou o nárokoch uplatnených inými osobami alebo s poznámkou o iných dôvodoch, ktoré spochybňujú zaradenie veci do súpisu. Súd uloží tomu, kto uplatňuje, že vec sa nemala do súpisu zaradiť, aby v lehote určenej súdom podal žalobu proti správcom na súde, ktorý vyhlásil konkurz. V prípade, že žaloba nie je podaná včas, predpokladá sa, že vec je do súpisu zahrnutá oprávnenne.

33. Odvolací súd poukazuje na to, že zapísaním veci do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu správcom sa nemení jej skutočný vlastník. V konaní o vylučovacej (excindačnej) žalobe je súd v zmysle

ustanovenia § 19 ods. 2 ZKV oprávnený len prejudiciálne posudzovať otázku vlastníckeho práva, prípadne iného práva (napríklad práva spoluvlastníckeho, práva užívania veci a podobne) k vylúčovanej veci za tým účelom, aby mohol dospieť k záveru o správnosti alebo nesprávnosti postupu správcu konkurznej podstaty úpadcu pri zapísaní spornej veci alebo viacerých vecí do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu. Výsledkom incidenčného sporu nie je určenie vlastníckeho práva, ale výrok, ktorým súd buď zamietne vylučovaciu žalobu alebo rozhodne o vylúčení veci zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu, pokiaľ žalovaný správca nepreukáže oprávnenosť svojho postupu pri jej zapísaní do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu.

34. Zo spisu vyplýva, že uznesením konkurzného súdu č. k. 1K/503/95-68 z 13. novembra 2001 bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu, pričom až dodatočne v roku 2006 správca zapísal predmetné nehnuteľnosti do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu. Žalobca ako vylučovateľ podal v súdom stanovenej lehote podľa § 19 ods. 2 ZKV žalobu o vylúčenie predmetných nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu z dôvodu, že k predmetným nehnuteľnostiam má právo užívania a s poukazom na to, že predmetné nehnuteľnosti mu boli odovzdané do obhospodarovania na základe dohody o vydaní lesného majetku z 8. mája 1996, uzavretej medzi žalobcom a Východoslovenskými lesmi Košice, š. p. a prílohy č. 1 k Doplnku č. 1 z 21. januára 2008. Zoznam nehnuteľností (parciel) vedených na LV č. XXX k. ú. H. po schválení ZRPS (37 parciel) a ich výmeru na základe výzvy odvolacieho súdu uviedol žalobca v odpovedi z 5. apríla 2023.

35. Zapísané veci, pohľadávky a ďalšie práva, o ktorých sú pochybnosti, či patria do súpisu majetku konkurznej podstaty, môžu byť z tohto súpisu vylúčené (ak nedošlo k vyriešeniu sporného problému na základe mimosúdnej dohody uzavretej medzi vylučovateľom a správcom konkurznej podstaty) len na základe právoplatného rozhodnutia súdu, ktorým bolo vyhovieť žalobe o vylúčenie vecí, pohľadávok, resp. práv zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu. Tretia osoba, ktorá tvrdí, že veci do konkurznej podstaty nepatria (vylučovateľ), môže podať vylučovaciu žalobu proti správci konkurznej podstaty, a to aj vtedy, ak k podaniu takejto žaloby nebola konkurzným súdom vyzvaná. Aktívna vecná legitimácia vylučovateľa k podaniu vylučovacej žaloby je daná už tým, že veci boli správcom konkurznej podstaty zapísané do súpisu majetku konkurznej podstaty. Podľa § 19 ods. 2 ZKV konkurzný súd uloží vylučovateľovi podať vylučovaciu žalobu len vtedy, ak táto osoba tak neurobila z vlastnej iniciatívy. Žaloba na vylúčenie vecí zo súpisu majetku konkurznej podstaty, do ktorej ich správca zapísal, je svojou povahou procesnou žalobou, a nie žalobou hmotnoprávnou. Predpokladá vyhlásenie konkurzu a jeho trvanie v čase rozhodovania súdu. O práve založenom predpismi hmotného práva, ktoré zostávajú iba právnym dôvodom žaloby, sa súd vyjadruje len ako o predbežnej otázke v odôvodnení svojho rozhodnutia. Vylučovacia žaloba je svojou povahou žalobou určovacou, a nie žalobou na plnenie (rozsudok NS SR z 21. júna 2023 sp. zn. 1Obo/6/2022, 1Obo/7/2022; obdobne rozsudky Najvyššieho súdu Českej republiky z 26. septembra 2012, sp. zn. 29 Cdo 663/2012 a z 31. augusta 2004, sp. zn. 29 Odo 182/2004). Zisťovanie a preukazovanie naliehavého právneho záujmu na podanej vylučovacej žalobe sa nevyžaduje, pretože tento vyplýva priamo z právneho predpisu - ZKV (k uvedenému porovnaj tiež uznesenie NS SR z 1. septembra 2003, sp. zn. 4Obo/100/2002). Predpokladom úspešnosti vylučovacej žaloby je, že vec bola správcom konkurznej podstaty úpadcu zapísaná do súpisu majetku konkurznej podstaty, vylučovacia žaloba bola podaná vylučovateľom najneskôr v posledný deň lehoty určenej tejto osobe na podanie žaloby na základe výzvy konkurzného súdu (pokiaľ vylučovaciu žalobu nepodal vylučovateľ sám bez tejto výzvy), v čase rozhodnutia súdu o vylúčení vecí účinky konkurzu trvajú, vec je naďalej zapísaná v súpise majetku konkurznej podstaty úpadcu a vylučovateľ preukázal, že vec nemala byť do súpisu majetku konkurznej podstaty zapísaná a že mu svedčí tzv. lepšie právo, ktoré vylučuje zapísanie veci do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu.

36. S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie nesprávne postupoval, keď v prípade predmetnej vylučovacej žaloby skúmal, či žalobca ako nevlastník predmetných nehnuteľností bol alebo nebol oprávnenou osobou podľa reštitučného zákona č. 229/1991 Zb. a či preukázal naliehavý právny záujem na vylúčení predmetných nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu, s následným záverom, že keďže žalobca naliehavý právny záujem nepreukázal, tak v (incidenčnom) spore nie je aktívne vecne legitimovaný. Odvolací súd sa stotožnil s námietkou odvolateľa, že pre rozhodnutie súdu o

vylučovacej žalobe bolo bez právnej relevancie zisťovanie, či žalobca bol alebo nebol oprávnenou osobou podľa reštitučného zákona č. 229/1991 Zb. (resp. kto takou oprávnenou osobou bol), pretože predmetom sporu nie je uplatnenie reštitučného nároku podľa reštitučného zákona. Relevantnou otázkou bolo, či žalobcovi ako vylučovateľovi svedčí tzv. lepšie právo na vylúčenie sporných nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu a či žalovaný správca preukázal dôvodnosť ich zápisu (v posudzovanom prípade dodatočného zápisu) v súpise majetku konkurznej podstaty úpadcu. V tejto časti súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil.

37. Odvolací súd upriamuje pozornosť na to, že podstatou sporného zápisu vecí zapísaných do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu je existencia skutočnosti, ktorá spochybňuje zapísanie vecí do tohto súpisu. Najčastejšie ide o spornosť ohľadom vlastníckeho práva k veciam, avšak týmto dôvodom môžu byť aj iné skutočnosti, ktoré zapísanie vecí do súpisu majetku konkurznej podstaty vylučujú. Môže to byť akákoľvek právne relevantná skutočnosť, ktorá spochybňuje zapísanie vecí do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu, ako napríklad spoluvlastnícke právo, užívacie právo a podobne. V konaní o vylučovacej žalobe je súd podľa § 19 ods. 2 ZKV oprávnený v odôvodnení svojho rozhodnutia len prejudiciálne posudzovať otázku vlastníckeho práva, resp. iného práva k vylučovaným veciam za tým účelom, aby mohol dospieť k záveru o správnosti alebo nesprávnosti postupu správcu konkurznej podstaty úpadcu pri ich zapísaní do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu.

38. V posudzovanom prípade úpadca nie je vlastníkom predmetných nehnuteľností, pretože na LV č. XXX k. ú. H. je - aj podľa zistenia súdu prvej inštancie - ako vlastník predmetných nehnuteľností zapísaný neexistujúci subjekt „Poľnohospodárske Dubová, IČO: 00 328 251“. Žalovaný správca napriek jeho tvrdeniu, že úpadca je vlastníkom predmetných nehnuteľností, túto skutočnosť v konaní právne relevantným spôsobom nepreukázal. Rovnako žalobca nie je vlastníkom predmetných nehnuteľností, avšak svedčí mu užívacie právo k týmto nehnuteľnostiam na základe dohody o vydaní lesného majetku z 8. mája 1996 a Doplnku č. 1 (z 21. januára 2008) k dohode zo dňa 8. mája 1996 a jeho prílohy č. 1. K tomuto záveru dospel aj súd prvej inštancie v odseku 29 odôvodnenia svojho rozsudku, keď konštatoval, že žalobcovi svedčí iba užívacie právo k nehnuteľnostiam, nie právo vlastnícke, resp. iné práva. K uvedenému odvolací súd uvádza, že dôvodom pre vylúčenie sporných vecí (v danom prípade nehnuteľností) zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu je tzv. lepšie právo, ktorým nemusí byť len vlastnícke právo. Týmto dôvodom, ako je už vyššie konštatované, môže byť napríklad aj užívacie právo vylučovateľa, ako tomu je aj v posudzovanom prípade.

39. Po preskúmaní vecí a zopakovaní dokazovania na odvolacom pojednávaní odvolací súd dospel k záveru, že žalobca ako vylučovateľ preukázal, že predmetné nehnuteľnosti nemali byť zapísané do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu, pretože úpadca nebol a nie je ich vlastníkom (ako tvrdil), pričom žalobcovi ako vylučovateľovi svedčí tzv. lepšie právo, ktoré vylučuje zapísanie predmetných nehnuteľností do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu, a ktorým je užívacie právo k predmetným nehnuteľnostiam. Odvolací súd preto považoval za dôvodné odvolateľom uplatnené odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uvedené závery postačujú preto, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil a vyhovel excindačnej žalobe o vylúčenie predmetných nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. Odvolací súd vylúčil všetky žalobcom označené nehnuteľnosti (37 parciel), nakoľko úpadca nie je ich vlastníkom a tieto sú v súpise majetku konkurznej podstaty úpadcu zapísané nedôvodne ako majetok úpadcu, v dôsledku čoho nemôžu byť ani predmetom prípadného speňazenia majetku podliehajúceho konkurzu. Opodstatnenosťou, resp. neopodstatnenosťou ďalších odvolacích dôvodov [§ 365 ods. 1 písm. b), d), g) CSP] sa odvolací súd už nezaoberal, pretože ani prípadná nedôvodnosť niektorého z nich by nemala žiadny vplyv na (konečné) rozhodnutie o odvolaní žalobcu (odvolací súd by nerozhodol inak). Konštatovaná dôvodnosť odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) CSP bola postačujúca pre meritórne rozhodnutie odvolacieho súdu.

40. Záverom odvolací súd uvádza, že (odvolaciemu) návrhu odvolateľa na zrušenie rozsudku súdu prvej

inštancie a vrátenie veci tomuto súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie nebolo možné vyhovieť, pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už dvakrát zrušené odvolacím súdom a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom odvolací súd v predmetnom odvolacom spore konal a rozhodoval o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie (§ 390 CSP).

41. Len pre úplnosť odvolací súd dodáva, že vecne prejednal odvolanie žalobcu, pretože proti rozsudku súdu prvej inštancie je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), a to aj napriek tomu, že súd prvej inštancie nesprávne v poučení o opravnom prostriedku uviedol, že proti jeho rozsudku nie je odvolanie prípustné.

42. Odvolací súd tiež upriamuje pozornosť strán sporu na to, že rozsudok o predmetnej vylučovacej žalobe nerieši pre strany sporu otázku vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, ktorá naďalej ostala sporná, a to s poukazom na zápis vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam na LV č. XXX k. ú. H., kde v časti „B - vlastníci“ pod poradovým číslom B1 je zapísaný neexistujúci subjekt „Poľnohospodárske Dubová, IČO: 00 328 251“. Vyriešenie tejto otázky bude zrejme možné len v spore o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, pokiaľ medzi stranami sporu nedôjde k vyriešeniu mimosúdnu dohodou.

43. O nároku na náhradu trov konania (prvoinštančného a odvolacieho) rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 CSP. Úspešnou stranou sporu bol žalobca, ktorému vznikol proti žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP.

44. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2, posledná veta CSP a § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa ustanovenia § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenie právnej otázky a), pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b), ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Oprávneným subjektom na podanie dovolania je strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424, § 427 CSP).

Podľa ustanovenia § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti

ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolanie prípustné podľa ustanovenia § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

Dovolanie prípustné podľa ustanovenia § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia veci (§ 432 CSP).

Podľa ustanovenia § 429 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí, ak je: a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisu o rovnakom zaobchádzaní a ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.